

tendentia in ultimum finem, ad voluntatem pertineant, ejus tamen consequitio ad intellectum spectat.

34. Dices tertio: Idcirco intellectus suum objectum asequitur, quia intelligens per actum illius fit unum cum objecto intellectu: Atqui etiam amans fit unum per amorem cum objecto dilecto: Ergo pariter voluntas suum objectum asequitur.

Respondeo distinguendo Majorem, quia fit unum cum objecto intellectu, per assimilationem, concedo Majorem; quia ictumque fit unum, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem: Amans fit unum cum objecto dilecto, ratione ponderis & inclinationis in illud, concedo Minorem: ratione similitudinis, & identitatis naturae cum illo, nego Minorem, & Consequentiam.

35. Objicies secundum contra secundam partem assertoris: Beatitudo formalis consistit in perfectissima operatione naturae intellectualis: Sed amor perfectior est visione: Ergo illa in amore consistit. Major videtur certa, Minor vero probatur multipliciter. Primo, ex D.Thoma i. p. qu.82. art.3. ubi docet amorem rerum que sunt supra nos, excedere in perfectione cognitionem illarum; & contra cognitionem rerum que sunt infra nos, superare illarum dilectionem. Secundo, quia ordo Seraphinorum dictus ab ardore charitatis, perfectior est ordine Cherubinorum, qui sic denominantur a plenitudine scientiae. Tertio, quia voluntas est perfectior potentia quam intellectus, tum quia illum movet quoad exercitium, tum etiam quia agit liberè, intellectus vero per modum naturæ, agere autem liberè est perfectior modus agendi, quam agere necessario: Ergo perfectissimus actus voluntatis, qualis est amor beatificus, in perfectione excedit perfectissimum actum intellectus, qualis est visione beatifica. Quartò, illud est perfectius, cuius oppositum est pejus: At odium charitati oppositum pejus est carentia visionis: Ergo amor visionem excedit.

36. Respondeo primò distinguendo Majorem: Beatitudo formalis consistit in perfectissima operatione entitativæ, nego Majorem: perfectissima in linea affectionis, concedo Majorem. Similiter distinguo Minorem: amor beatificus perfectior est visione, in ratione entis transeat: in ratione consecutionis, nego Minorem, & Consequentiam. Solutio patet ex supra dictis, cum enim beatitudo formalis sit consecutio objecti beatifici, præcisè ex excessu entitativæ unius operationis supra aliam, non potest colligi quod illa sit beatitudo formalis, nisi etiam huic præstet in linea affectionis.

37. Respondeo secundo, data Majori, negando Minorem, ad cuius primam probationem ex autoritate D.Thomæ desumptam, dico illum ibi loqui de amore & cognitione viatorum, qui res superiores intelligent per species quidditatum & rerum materialium, quæ superiores essentias non repræsentant prout sunt in seipsis, sed per analogiam & similitudinem ad res illas materiales & corporeas, à quibus desumuntur; & de cognitione ut sic terminata ad res superiores, verum est in perfectione excedi ab illarum amore, qui in illas fertur prout sunt in seipsis: non autem de cognitione patriæ, maxime de beatifica visione, cum illa non fiat per speciem & similitudinem creaturarum, sed ipsa divina essentia immediate per seipsum gerat vices speciei & formæ intelligibilis. Ex quo patet responsio ad secundam

probationem, Seraphin enim non dicitur ab ardore charitatis patriæ, sed via, & similiter Cherubin, non a scientia, comprehensoris, sed viatoris, suam denominationem desumit; unde ex praestantia ordinis Seraphinorum supra ordinem Cherubinorum, solum inferri potest amorem viæ excedere cognitionem viatoris, non autem visionem beatificam.

38. Ad tertiam nego antecedens, nimirum quod voluntas sit perfectior intellectu, ut enim ait Aristoteles 10. Ethic. cap. 7. *Mens est eorum omnium qua nobis insunt præstantissima.* Ad primam probationem in contrarium dico, quod licet voluntas moveat intellectum quoad exercitium, in genere cause efficientis, moverit tamen ab illo quoad specificationem ex parte objecti, & in genere cause finalis, qui modus agendi & movendi perfectior est. Ad secundam probationem similiter dico, quod licet libertas formalis solum sit in voluntate, radicalis tamen est in intellectu; unde sicut intellectus dependet à voluntate, & illi subordinatur in libertate formalis, ita & voluntas intellectui subordinatur, & ab ipso, ut à prima totius libertatis radice dependet. Addo quod modus agendi liberè non est perfectior simpliciter modo agendi naturali, sed tantum secundum quid, nimirum in genere moris: nam perfectior est modus agendi quo Deus agit ad intra, producendo Filium & Spiritum Sanctum, modo quo agit ad extra, producendo creaturem, & tamen iste est liberè naturalis.

39. Ad quartam, concessa Majori, distinguo Minorem: odium est pejus carentia visionis, in linea moris, concedo Minorem: in genere physico, nego Minorem. Ex quo solum inferri potest, amorem præstare visioni in genere moris, quod libenter concedimus, cum visio in genere moris non sit, ut potest libertatis expers; non autem quod illam excedat in genere physico, quod solum negamus.

40. Objicies tertio contra tertiam partem assertoris beatitudinem formalis non consistere in fruitione Dei: Benedictus X II. Extravag. Benedictus Deus, ait animas Sanctorum *visione & fruitione esse verè beatas:* Ergo censem beatitudinem formalis consistere, saltem partialiter, in fruitione Dei. Idem colligitur ex D.Thoma infra qu.11. art.3. ad 3. ubi assertum est ultimum finem, non sicut res quæ ultimò queritur, sed sicut adeptio ultimi finis.

41. Respondeo mentem Pontificis in illa extravagante, solum fuisse definire, justorum animas ante diem judicij verè esse beatas, an vero operatione intellectus, aut voluntatis, vel utriusque potentie, sua definitione non attrigisse, sed disputationi Theologorum reliquisse. Unde non ait illas fruitione & visione constitui essentialiter beatas, sed visione & fruitione esse verè beatas, quod facile explicatur de visione ingrediente beatitudinem ut essentia, & fruitione, ut proprietate ex illa resultante. Similiter ad authoritatem D.Thomæ respondetur, fruitionem esse adeptionem ultimi finis, non formaliter, sed consecutivè, & objectivè, quia consequitur ad visionem beatificam, quæ adeptio est, & illam pro objecto habet. Vel secundum dicti potest, esse adeptionem, non formaliter, sed completivè, quia complet & perficit visionem beatificam, ad quam consequitur tanquam proprietas.

42. Objicies quartò contra quartam partem assertoris, in qua diximus beatitudinem formalis consistere

consistere essentialiter in visione beatifica. Beatitudo formalis debet seipsâ hominis appetitum totaliter & perfectè satiare: Sed clara Dei visio hoc non præstat, cum non solum homo inclinetur ad videndum Deum, sed etiam ad ipsum amandum, eoque perfruendum: Ergo beatitudo formalis non consistit essentialiter in clara Dei visione.

Respondeo beatitudinem formalē seipsā satiare debere primam hominis inclinationem, inclinationes autem veluti secundas, non per seipsum formaliter, sed solum causaliter: Inclinationis autem hominis primaria est inclinationis ad verum cognoscendam, & hæc per claram Dei visionem satiat formaliter, ceteras vero satiat solum causaliter; causando scilicet actus per quos illæ satiantur, nempè amorem & fruitionem beatificam.

43. Objicies ultimò: De ratione ultimi finis est ut ad ulteriorem finem non ordinetur, sed omnia ordinentur ad ipsum: At clara Dei visio ordinatur ad amorem beatificum tanquam ad finem, non autem è contra amorem ad visionem; nam ut ait Anselmus lib.2. cur Deus homo: *Perversus ordo est amare, ut intelligas, rectissimus vero intelligere ut ames:* Ergo beatitudo formalis non consistit in clara Dei visione.

44. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem: cum enim clara Dei visio sit essentia beatitudinis formalis, & amor eius proprietas; proprietates autem sint ad perficiendam naturam curjus sunt proprietates, hinc sit quod amor beatificus visionem tanquam finem respiciat, non vero è contra visio amorem beatificum. Ad Anselmum vero dicendum est, illum ratione comparare ibi amorem cum cognitione patriæ, sed cum cognitione viæ; cum enim ista sit imperfectior amore, ad illum tanquam ad finem proximum ordinatur: unde esset perversus ordo amare, in via ad intelligentium, & rectissimus est intelligere ad amandum.

§. I.

CAPUT IV. De proprietatibus Beatitudinis formalis.

Explicita essentia beatitudinis formalis, consequens est ut declaremus ejus proprietates, quæ sunt præcipue quatuor, videlicet amor, delectatio, impeccabilitas, & incorruptibilitas, seu perpetuitas.

§. I.

Prima proprietas Beatitudinis formalis, felix amandi necessitas.

1. Nemo dubitat quin beati Deum videntes, necessitatem necessitate specificationis ad ipsum amandum; cum enim in Deo clare viso nulla apparere possit ratio mali, nullo pacto voluntas, quæ est appetitus boni, ipsum odio habere vel fugere potest, sicut ob eandem rationem homo in via necessitatibus quantum ad specificationem, ad voluntum bonum ut sic abstractum à vero & apparenti. Sed difficultas est de necessitate quoad exercitium, propter Scotistas, contendentes amoris beati exercitium esse liberum & contingente ex natura sua, etiæ ab extrinseca Dei prouidentia, tollente

Pars II.

omnia quæ possent à charitate divertere, habebit quod in aeternum sit duratus. Nos vero asserimus, voluntatem beati Deum videntis, ita in ejus amorem rapi, ut exercitium divini amoris vel divertere, vel suspendere nequam possit, subinde que beatitudinem formalem, seu claram Dei visionem, essentialiter consequi vel comitari felicem amandi Deum necessitatem, non solum quod specificationem, sed etiam quod exercitum.

2. Ratio fundamentalis est, quia voluntas, cum sit appetitus rationalis, & sequatur ductum ac dictamen rationis, non potest cessare ab aliquo actu, nisi in eo intellectus concipiatur aliquam rationem mali, vel in ejus cessatione aliquam rationem majoris boni: Sed nullum horum potest judicare beatus de amore Dei: Ergo non potest ab actu amoris cessare. Major constat, Minor etiam videatur manifesta, nam in patria actus amoris est jucundus & facilis, cum charitas in patria sit veluti in suo centro, ut potest conjuncta cum clara Dei visione, & regulata per lumen gloriae. Neque esse potest laetitudo & defatigatio in ejus exercitio, cum non dependeat ab aliquo organo corporeo, visio enim ad quam sequitur, non est per conversionem adphantasmata. Non potest etiam in continuatione amoris beatifici nausea aliqua vel fastidium reperiri, quia bonum increatum, cum infinita sit suavitatis & dulcedinis, tam suaviter impletam delectabiliter satiat, ut in ejus fruitione regnet desiderium, & in satiate viget illius appetitus. Unde D.Perrus dicit quod Angeli beati, Spiritum Sanctum continuo contemplantes, desiderant in ipsum prospicere. Et D.Gregor. i 8. moral. c.29. *Cum ad ipsum (inquit) fontem vita devenerimus, erit nobis, delectabiliter impressa simul & satietas: Sed longè aberit à siti necessitas, longè à satietate fastidium, quia sitiens saturabitur, & saturabitur sitiens.* Denique clara Dei visio non compatitur judicium erroneous, quo Beatus judicet esse illi bonum cessare ab amore Dei, sed potius habet actum contrarium, quo judicat illi esse bonum, continuo adherere Deo per amorem, & ab illo nunquam divelli, ita ut non possit voluntas intellectum ab eo judicio vel per unum instans divitere.

3. Dices primò: Beati possunt in carceri seu cessatione amori beatifici aliquam rationem boni apprehendere, nempè exercitium libertatis: Ergo possunt à tali amore cessare, seu ejus exercitium interrumpere.

Respondeo negando Antecedens, libertas enim exerceri non potest circa bonum universale & infinitum, sed solum circa creaturem, & bona particularia & limitata, quæ cum illo necessariam connexionem non habent. Sicut intellectus facultatem discurrendi & ratiocinandi circa principia exercere non potest, sed solum circa conclusiones quæ in illis virtualiter continentur.

4. Instabis: Per fidem Deus proponit voluntati, ut sumnum & infinitum bonum, & tamen amor per illam regulatus est liber: Ergo quamvis in patria per lumen gloriae & claram visionem proponatur ut sumnum & infinitum bonum, amor tamen per illam regulatus erit liber.

Respondeo, concessa Antecedente, negando consequentiam, nam etiæ utrumque lumen Deum ut sumnum & infinitum bonum repræsenter, unum tamen illum repræsentat clarè, & ut est in se; alterum vero obscurè, & per alienas species tale bonum proponit: Unde sicut intellectus à vero, primo non autem secundo modo proposito, con-

B vincitur,

vincitur, ita & voluntas solum à summo bono clarè cognito necessitatibus.

5. Urgebis: Omnis actus potentiae libera est liber: Sed voluntas est potentia libera, nam ut ait Augustinus in Enchiridio cap. 105. Aut voluntas non est, aut libera est dicenda. Ergo amor beatus est liber, saltem quoad exercitium.

Confirmatur, Idem S. Doctor lib. 5. de Trinitate Dei sic ait: Si aliquid est voluntarium, non est necessarium: Sed amor beatificus est voluntarius: Ergo non est necessarius, sed liber, saltem quoad exercitium.

6. Ad instantiam respondeo, quod sicut in nostro intellectu invenitur ratio discursivi, respectu conclusionum, & ratio intellectivi sine discursu, respectu principiorum; ita in voluntate nostra reperitur modus agendi naturaliter, & modus agendi liberè: Non dixit autem Augustinus, voluntatem in omni actu liberam esse, sed solum quod non esset voluntas, si libera non esset, quod intelligendum est respectu aliorum actuum. Vel secundò dici potest cum D. Thoma qu. 22. de verit. art. 5. ad i. voluntatem semper esse liberam à necessitate coactionis, quia in suis actibus vim pati non potest, non autem semper esse liberam à necessitate naturalis inclinationis; & primo libertatis genere, scilicet à necessitate coactionis, gaudere amorem beatificum, cum quo tamen stat, illum necessarium esse quoad specificationem & exercitium. Per quod patet ad confirmationem, nam quando D. Augustinus ait, si aliquid est voluntarium, non est necessarium: hoc intelligendum est de necessitate coactionis, non verò de necessitate naturalis inclinationis; unde quamvis amor beatificus sit voluntarius, nihilominus hoc secundo modo necessarius est. Sicut amor quo Deus seipsum diligit, & quo Pater & Filius producunt Spiritum Sanctum, voluntarius est, subindeque immunitus à necessitate coactionis, cum hoc tamen stat illum esse necessarium necessitate naturalis inclinationis, non solum quantum ad specificationem, sed etiam quoad exercitium. De quo fuisis infra,

cum de voluntario libero.

7. Dices secundò, nullum objectum necessitat voluntatem quoad exercitium actus, ut sàpè docet S. Thomas, quia objecti quidem est specificare potentiam, sed non mouere illam quoad exercitium, unde si necessitat, solum quoad specificationem necessitat: Ergo Deus eriam clarè visus non necessitat voluntatem ad exercitium amoris.

8. Respondeo D. Thomam solum velle quod nullum objectum, ex vi & formaliter objecti, necessitat voluntatem; cum quo stat quod possit illum necessitare ex propria voluntatis natura, quia libera & naturalis est, aliquando ut libera, aliquando ut naturalis operatur. Primum ei convenit circa objectum cum indifferentia propositum, secundum verò circa objectum propositum sine indifferentia judicij.

§. II.

Secunda proprietas beatitudinis formalis, summum gaudium seu delectatio.

9. Ex clara Dei visione, & amore beatifico, citur in beatis ineffabile gaudium, & summa delectatio, quæ tanta est, ut D. Bernardus epist. 114. dicat quod huius comparata omnis alia iucunditas, moror est; omnis suavitatis, dolor est; omne dulce amarum; omne decorum, fædum;

omne postremò quodcumque delectare potest, molestum. In primis gaudent beati de bono divino in se considerato: De quo gaudio intelligitur illud Apocal. 19. Quoniam regnabit Dominus Deus noster omnipotens gaudemus, & exultemus, & demus gloriam ei. Secundò gaudent de bono proprio, & de felicitate quâ potiuntur; de quo gaudio loquitur Propheta Regius Psal. 19. cum ait: Adimplebis me latitacum vultu tuo, delectationes in dextera tua, usque in finem. Primum gaudium seu delectatio elicuit à charitate, tanquam actus secundarius ejus, quia ut docet D. Thomas 2.2. qu. 28. per totam, gaudere de bono amici est actus & fructus amicitiae & charitatis. De secundo difficultas est à quo eliciatur, cum enim ad amorem concupiscentiae pertinet, non videtur posse procedere à charitate, quæ est amor amicitiae. Unde Suarez, & alij ex Recentioribus, existimant illud elici ab habitu spei, quem dicunt remanere in patria. Sed hoc manifeste repugnat D. Thomæ, qui pluribus in locis docet spem non remanere in patria. Nam in hac parte quæst. 67. art. 4. querit, Vtrum spes maneat post mortem in statu gloria? Et respondet non manere, idque probat in hunc modum. Motus cessat oberto termino: Sed spes se habet per modum motus tendentis in beatitudinem, & claram Dei visionem: Ergo illa obtenta perit. Quam rationem insinuat Apostolus ad Roman. 8. his verbis: Spes qua videatur non est spes, nam quod videt quis quid sperat? Idem docet 2.2. qu. 18. art. 2. ubi sic discutit: Subtracto eo quod dat speciem, solvitur species: Sed in patria non subsistit id quod dat speciem virtuti spei, actus scilicet sperandi eternam beatitudinem, ut divino auxilio obtainendam, cum in patria habeatur ipsa beatitudo: Ergo in patria non remanet spes.

10. Nec valet quod ait Suarez, nempe habitum spei non respicere primariò & essentialiter actum sperandi beatitudinem, sed actum amoris concupiscentiae, quo quis Deum ut bonum sibi proprium diligit. Virtus enim denominatur à principaliori actu quem elicit: Atqui secunda virtus Theologica ab omnibus spes appellatur: Ergo præcipius ejus actus est actus sperandi, non verò amor concupiscentiae, quo quis Deum ut bonum sibi proprium diligit. Addo quod spes quæ est virtus, respondet spei quæ est passio: Atqui actus principialis spei quæ est passio, non est bonum sibi proprium & conveniens concupiscere, sed bonum arduum possibile sperare, unde non est in appetitu concupisibili, sed in irascibili: Ergo pariter præcipius actus virtutis spei, non est amor concupiscentiae, quo quis Deum ut bonum sibi proprium diligit, sed actus sperandi quo expectatur futura beatitudo.

11. Dicendum est igitur, delectationem quâ beatitudo deo ut bono sibi proprio, eos beatificante delectantur, elici ab habitu charitatis; cum enim non possit elici à fide, nec à spe, quæ in patria non remanent, consequens est ut eliciatur à charitate. Addo quod ab eodem habitu elicitur delectatio, à quo oritur amor qui est causa illius: Sed amor concupiscentiae, quo beati Deum ut bonum sibi proprium diligunt, procedit à virtute charitatis, quia ut docet D. Thomas 2.2. qu. 25. art. 4. per charitatem non solum Deum & proximum, sed etiam nosmetipos diligimus: Ergo & delectatio quæ ad illum amorem consequitur.

Dices, Amor concupiscentiae beatitudinis futura, & gaudium subsecutum ad illum non pertinent

vent ad charitatem, sed ad spem, iuxta illud Apostoli ad Roman. 12. Spe gaudentes: Ergo etiam in patria amor concupiscentiae, quo beati Deum ut bonum sibi proprium diligunt, & delectatio quæ ad illum sequitur, non eliciuntur ab habitu charitatis, sed spei.

12. Sed nego consequentiam, amor enim concupiscentiae, quo in via appetimus beatitudinem, & de ea delectamur, illam respicit sub ratione boni ardui futuri, quod est objectum formale spei. In patria verò amor quo beati diligunt beatitudinem, & delectantur de ea, respicit illum ut bonum præfens, & jam obtinent, unde non potest elici à spe, quæ est de bono arduo, & futuro, subindeque in beatis non remanet; sed solum à charitate, ad quam tanquam ad proximiorem virtutem reducit, & quæ sola ex virtutibus Theologicis remanet in patria. Nec obest quod charitas sit amor amicitiae, & amor amicitiae respiciat bonum amici, amor verò concupiscentiae bonum proprium. Nam bonum proprium non semper opponitur bono amici, sed interdum illi subordinatur, & cum eo conneatur; unde amor concupiscentiae quo nosmetipos diligimus, potest oriiri, & de facto oritur à virtute charitatis, quâ Deum & proximum amamus, ut docet D. Thomas supra citatus: Cùm ergo beatitudo, & delectatio quam ex ea beati percipiunt, non opponantur Deo & bono ipsius, sed illi subordinantur, & cum eo conneantur, à virtute charitatis, quâ Deum diligunt, ut ejus actus secundarij procedunt.

§. III.

Tertia beatitudinis formalis proprietas, felix imponentia peccandi, orta ex clara Dei visione, & amore beatifico.

13. Scotus & Nominales docent, beatos esse impeccabiles solum ab extrinseco, & ex divina providentia impediti ne in peccatum labantur. Ceteri verò Theologi asserunt eos ab intrinseco impeccabiles esse, & felicem illum peccandi imponentiam, ex duplice radice seu causa procedere, nempe ex clara Dei visione, & amore beatifico.

14. Visio ergo beatifica quadruplici ratione potentiam peccandi à Beato excludit. Primo, quia illum intimè & immobiliter conjungit prima regulæ sua operationis, nempe suo ultimo fini; peccare enim nihil aliud est quam deflectere & declinare à rectitudine sua regulæ: Unde sicut si manus artificis esset ipsa regula incisionis, vel talem regulam inseparabiliter haberet sibi conjunctam, non posset nisi rectè scindere; ita voluntas beati qua immobile conjungitur regulæ sua operationis, non potest nisi rectè operari.

15. Secundò, quia totam creaturæ rationalis capacitem impler; sicut enim cœlum est immutabile substantialiter, & incorruptibile, quia tota capacitas materia ejus expletur per ipsum formam; ita voluntas beati redditur immutabilis à bono in malum, subindeque impeccabilis, quia tota ejus capacitas expletur per visionem beatificam, per quam omnia hominis desideria plenè & perfectè satiantur, ut capite precedenti ostendimus est. Unde Isidorus lib. 1. de summo bono cap. 12. ait quod Angelii, licet sint naturæ suæ mutabiles, non sint tamen eos contemplatio mutare divina.

16. Tertiò, quia non potest esse in voluntate peccatum, nisi in intellectu error, ignorantia, aut inconscientia præcedant, ut ostendimus in tra-

ctatu de peccatis: Sed visio beata omnes illos defectus ab intellectu excludit: Ergo & à voluntate peccandi potentiam auferit.

17. Quartò, voluntas videntis Deum, ita se habet respectu boni divini, sicut voluntas viatoris in ordine ad bonum in communione; unde sicut impossibile est, aliquem in via operari, nisi respiciendo rationem boni in communione; ita qui videt Deum, non potest velle quidquam quod non ordinetur ad ipsum, subindeque non potest peccare, cum peccans appetat objectum absque ordine ad bonum divinum.

18. Secunda radix unde oritur impeccabilitas beatorum est amor beatificus, nam per peccatum homo avertitur à Deo ut ultimo fine, per charitatem verò in Deum ut ultimum finem convertitur: Ergo cum aversio à Deo, & conversio in illum, simul esse nequeant, peccatum cum amore beatifico est omnino incomprensibile. Unde Gregorius lib. 5. moral. cap. 27. Angelica natura in cœmetipsa mutabilis est, quam mutabilitatem vincit, per hoc quod ei qui semper idem est, vinculis amoris colligatur. Et Augustinus de civit. 14. cap. 9. Vbi amor boni immutabilis est, profecto si dico potest mali cavendi timor securus est.

19. Dices, Charitas via & charitas patriæ sunt eiusdem speciei, imò idem manet habitus charitatis in patria, qui fuit in via: Sed charitas viae non excludit potentiam peccandi: Ergo nec charitas patriæ.

Respondeo quod licet charitas sit eiusdem speciei in patria & in via, habet tamen diversum modum operandi; quia in via regulatur per fidem & cognitionem obscuram, quæ non representat Deum clarè & ut est in se; in patria verò regulatur per lumen gloriae, & claram visionem, quæ Deum ut habentem omnem rationem boni clarè representat, & judicat nihil esse appetibile quod ad Deum ordinabile non sit; ex quo fit quod charitas patriæ tollit potentiam ad peccandum, non verò charitas viae.

20. Ex dictis colligitur primò, non posse, etiam de absoluta Dei potentia, cum visione, & amore, peccatum actuale commissionis conjungi. Prima pars pater ex dictis, nam impossibile est quod aliquis peccet, nisi præcedat iudicium prædictum, quo judicetur hic & nunc esse appetendum aliquid quod ad Deum ordinabile non sit; ex quo fit quod charitas patriæ tollit potentiam ad peccandum, non verò charitas viae.

21. Quod verò non possit etiam conjungi cum amore beatifico, non minus evidens est; nam, ut supra dicebamus, per peccatum mortale homo avertitur à Deo tanquam ab ultimo fine, & in creature ut in ultimum finem convertitur; charitas verò convertit hominem in Deum tanquam in ultimum finem: Atque implicat simul esse aversionem à Deo ut ultimo fine, & conversionem in illum ut ultimum finem: Ergo & amore beatificum simul esse cum peccato mortali actuali.

22. Eadem incomprensibilitas peccati mortalis cum visione & amore beatifico, etiam per respectum ad absolutam Dei potentiam, potest hac ratione demonstrari. Quando aliquæ formæ repugnant ex natura rei, non possunt inter se conjungi, nisi Deus concursu speciali & extraordinario cōcurrat.